ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr. 2.1-3/26/1172-2356

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Elve Adamson
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	15.06.2026 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	05.06.2026
Teabevaldaja	Narva Täiskasvanute Kool aadress: Kerese 22, 21008 Narva e-posti aadress: info@ntk.ee
Teabevaldaja vastutava isik	Direktor
Vaide esitaja (teabenõudja)	Xxxxxx Xxxxxxxx Advokaadibüroo Boutique Legal e-posti aadress: xxxxx.xxxxxxx@btq.legal

RESOLUTSIOON:

avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1, § 51 lõike 1 punktide 3 ja 4, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 ja Vabariigi Valitsuse seaduse § 75[1] lõike 3 alusel

1) teen vaideotsuse vaie rahuldada;
2) teen teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:
a) vaadata uuesti läbi vaide esitaja 25.05.2026 teabenõue ja kas väljastada teabenõudes soovitud teave (punktide kaupa), kui see on dokumenteeritud kujul olemas (on võimalik väljastada dokument või väljavõte dokumendist) või juhatada vaide esitaja avalikustatud teabe juurde.
b) teabe osas, mida teabevaldajal dokumenteeritud kujul ei ole (millest saaks teha koopiat või väljavõtet), keelduda teabenõude täitmisest viidates keeldumise alusele ja põhjendada keeldumist.
c) juhul, kui teabevaldajale ei ole mõne teabenõude punkti osas arusaadav, millist teavet vaide esitaja soovis, siis võtta vaide esitajaga ühendust ning selgitada välja, millist teavet ja millisel viisil vaide esitaja soovis (AvTS § 15 lg 4).
3) määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks 27.07.2026. Samaks ajaks edastada koopia

vaide esitajale edastatud täiendavast vastusest ka Andmekaitse Inspektsioonile.

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Kuivõrd käesoleva otsusega rahuldati vaie täielikult, saab **vaide esitaja** 30 päeva jooksul pöörduda halduskohtusse üksnes juhul, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.
Teabevaldaja saab käesoleva haldusakti vaidlustada Vabariigi Valitsuse seaduse §-s 101 toodud korras.

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:

Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspektsioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks. (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. Vaide kohaselt esitas vaide esitaja 25.05.2026 Narva Täiskasvanute Koolile (Kool) teabenõude, milles palus seoses õigusteenuse osutamisega edastada järgmise teabe Narva Täiskasvanute Kooli kohta:
    1. Kas koolis on kesk-, kutse- või kõrgharidusega (edaspidi „haridusega“) isikutel võimalik õppima asuda üksikainetes mittestatsionaarses õppes?
    2. Mitu haridusega isikut õpib käesoleval õppeaastal üksikainetes mittestatsionaarses õppes?
    3. Mis õppeaastast alates on koolis võimalik haridusega isikutel õppima asuda üksikainetes mittestatsionaarses õppes?
    4. Kas järgmisel õppeaastal (2026/2027) jätkab kool haridusega isikute vastuvõtmist üksikainetele mittestatsionaarses õppes?
    5. Kas Haridus- ja Teadusministeerium on kooli teavitanud vajadusest viia üksikainete mittestatsionaarne õppekorraldus kooskõlla seadusega?
2. Kuna Kool ei vastanud seaduses sätestatud tähtaja jooksul vaide esitaja teabenõudel, siis edastas vaide 02.06.2026 Koolile meeldetuletuse.
3. 03.06.2026 vastas Kool vaide esitaja teabenõudele, kuid vaide esitaja oma küsimustele sisulist vastust ei saanud ega väljastanud ka ühtegi dokumenti, mistõttu esitas vaide esitaja Andmekaitse Inspektsioonile vaide.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide esitaja märgib vaides, et ta ei ole 03.06.2026 teabenõude vastuses saanud ühelegi oma küsimusele sisuliselt vastust. Teabevaldaja piirdus üldsõnalise väitega, et õppetöö korraldatakse vastavalt erinevatele kehtivatele nõuetele ja tehakse koostööd ministeeriumiga, seejuures ei koosta teabevaldaja statistilisi ülevaateid nendest õpilastest, kelle kohta vaide esitaja küsimuse esitas.

Vaide esitaja märgib vaides, et teabenõude eesmärk oli saada teavet Narva Täiskasvanute Kooli töökorralduse kohta. Demokraatliku riigikorralduse tagamiseks ning avaliku huvi ja igaühe õiguste, vabaduste ja kohustuste täitmise võimaldamiseks on teabevaldaja kohustatud tagama

juurdepääsu tema valduses olevale teabele seaduses sätestatud tingimustel ja korras (AvTS § 4 lg 1).

Teabevaldaja on Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatav asutus, kelle ülesandeks on haridusteenuse osutamine ehk avaliku ülesande täitmine. Seega on Kool teabevaldaja AvTS § 5 lg 1 p 1 kohaselt. Arvestades, et soovitud teave puudutab üksnes üldistatud statistilisi ja korralduslikke andmeid, ei või riigi- või kohaliku omavalitsuse asutus tunnistada selliseid andmeid asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks (AvTS § 36 lg 1 p 2). Järelikult on tegemist avaliku teabega AvTS § 3 lg 1 tähenduses, mida teabevaldaja oli kohustatud teabenõudjale esitama hiljemalt viie tööpäeva jooksul (AvTS § 18 lg 1).

Seega leiab vaide esitaja, et teabenõude täitmise korda on rikutud. Teabevaldaja on kohustatud tagama juurdepääsu teabenõudja taotletud teabele ja dokumentidele (AvTS § 9 lg 2 p 1) ning vajaduse korral teabenõudjat igakülgselt abistama (AvTS § 9 lg 2 p 5, § 15). Teave tuleb edastada teabenõudja soovitud viisil (AvTS § 17 lg 1). Teabenõue loetakse täidetuks, kui teave on teabenõudjale edastatud seaduses sätestatud viisil, teabenõue on edastatud vastavalt kuuluvusele ja sellest on teabenõudjale teatatud või teabenõudjale on selgitatud võimalust tutvuda avalikustatud teabega (AvTS § 20).

Kuigi formaalselt on teabevaldaja esitanud vastuse, ei sisalda see taotletud teavet. Selle asemel on teabevaldaja piirdunud üldsõnaliste selgituste ja viidetega õppetöö korraldamisele vastavalt erinevatele kehtivatele nõuetele, vältides sellega sisuliselt teabenõudele vastamist. Seega on faktiliselt tegemist olukorraga, kus soovitud teavet ei ole edastatud, kuigi teabevaldajal lasus vastav kohustus.

Muu hulgas on ületatud teabenõude täitmise tähtaega. Teabenõue täidetakse viivituseta, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul (AvTS § 18 lg 1). Teabenõude menetlemise tähtaegu arvestatakse alates teabenõude registreerimisele järgnevast tööpäevast (AvTS § 18 lg 3). Teabevaldaja registreerib teabenõude selle saamise päeval või hiljemalt saamisele järgneval tööpäeval (AvTS § 16 lg 1). Arvestades, et teabenõue esitati 25.05.2026, pidi see olema registreeritud hiljemalt 26.05.2026. Seega hakkas vastamise tähtaeg kulgema 27.05.2026 ning saabus 02.06.2026. Teabevaldaja vastas teabenõudele alles 03.06.2026 ehk pärast seaduses sätestatud tähtaja möödumist.

Vaide esitaja palub Andmekaitse Inspektsioonil teha teabevaldajale ettekirjutuse, millega kohustada teda vastama 25.05.2026 teabenõudele sisuliselt ning edastama teabenõudes küsitud teabe vaide esitaja e- postile xxxxx.xxxxxxxx@btq.legal.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Kooli selgituste kohaselt registreeriti teabenõue Kooli dokumendihaldussüsteemis 26.05.2026 registreerimisnumbriga 1-9/26/13. Kool vastas teabenõudele 03.06.2026. Vastamise aeg langes kokku koolis õppeaasta lõpu perioodiga, sealhulgas lõpueksamite, õppeaasta lõpetamise ja üleviimistega seotud korralduslike ülesannete täitmisega, ehk ühe kiireima ajaga õppeaastal. Kool ei pidanud vastamise hetkel vajalikuks tähtaja pikendamise teadet kooskõlas AvTS §-ga 19 eraldi vormistada, kuna teabenõue võeti menetlusse ja sellele vastamisega asuti tegelema koheselt. Samas jäi arusaamatuks, mis tingis toodud teabenõude esitamise ja kuidas oli see seotud vandeadvokaat Xxxxx Xxxxxxxx poolt teabenõudes viidatud õigusteenuse osutamisega, sest koolile teadaolevalt ei ole kellelgi Narva Täiskasvanute Kooliga seotud isikutest õigusalaseid probleeme, mis seostuksid teabenõudes toodud küsimustega.

Kool möönab, et vastus ei jõudnud teabenõudjani AvTS § 18 lõikes 1 sätestatud tähtaja jooksul eespool toodud põhjustel. Samas, kuna AvTS § 18 lõike 3 kohaselt arvestatakse teabenõudele vastamise tähtaegu alates registreerimisele järgnenud tööpäevast, siis tähtaegne vastamine oleks pidanud olema 02.06. Seega reaalne viibimine oli üks tööpäev, mis ei ole väga suur viivitus –

sellegi poolest tunnistab Kool oma viga ja lubab edaspidi olla täpsem ka nendes küsimustes.

Kool käsitles pöördumist tervikuna teabenõudena ning vastas sellele teabenõude korras nagu ka üheselt tuleb välja Kooli vastusest, kus Kool toob välja, et vastas teabenõudele. Kool püüdis vastata kõigile esitatud küsimustele sellises ulatuses, nagu see oli võimalik olemasoleva dokumenteeritud teabe ning Kooli peetavate arvestuste alusel ja nagu teabenõue sisuliselt eeldab, et sellele vastatakse. Samas ilmnes vastamise käigus, et osa küsimustest sisaldas ka selgitustaotlusele omaseid tunnuseid, kuna vastamine eeldas teabenõudja kasutatud mõistete sisustamist või hinnangu andmist asjaoludele, mida ei olnud võimalik tuvastada üksnes olemasoleva dokumenteeritud teabe põhjal. Nii nagu eelnevalt ka välja toodud, siis teatud määral tekitas teabenõudele vastust koostades ka ebamäärasust asjaolu, et sellest ei tulnud välja, mis asjaoludel ja millise õigusteenuse osutamisega palutud teavet küsitakse, see võis ka tingida vastuses teatud üldistatuse, sest konkreetsuse aste sõltub alati ka sellest kuivõrd täpselt teabevaldaja aru saab, mis eesmärgil ja miks küsitud teavet vajatakse.

Kool ei käsitlenud pöördumist selgitustaotlusena ning seetõttu ei keeldunud teabenõude täitmisest. Kool käsitles pöördumist tervikuna teabenõudena ning esitas vastuse teabenõude korras tuues oma vastuses konkreetselt ära, et vastatakse teabenõudele. Siinkohal jääb Koolile arusaamatuks, miks inspektsioon vaidemenetluses üleüldse käsitletakse teabenõude täitmisest keeldumist kui seda pole ühelgi moel esinenud.

Lisaks selgitas Kool, et teabenõude küsimustele nr 1 ja nr 5 ei olnud võimalik vastata üksnes „jah“ või „ei“ vormis. Teabevaldajana on Kooli jaoks oluline, et iga vastus sisaldaks rohkem infot kui pelgalt ühesõnaliselt vastata ”ei” või ”jah”, eriti kui küsimuste taust ei ole piisavalt selge. Pealegi küsimus 5 sisaldas selgelt hinnangut nagu oleks Kooli tegevuses midagi ebaseaduslikku ja seda enam ei ole võimalik sellisele küsimusele vastata ühe sõnaga. Küsimuse nr 4 puhul oleks olnud võimalik anda ka „jah“ või „ei“ vormis vastus. Kool pidas vastamisel otstarbekaks viidata kehtivale vastuvõtukorrale, kuna õppijate vastuvõtt toimub selle alusel ja mis on ka leitav kooli kodulehelt. Tagantjärele hinnates oleks olnud võimalik anda lühem ja ühemõttelisem vastus, kuid kindlasti ei tohiks olla probleem see kui soovitakse vastuste kaudu rohkem sisu ja tausta avada.

Küsimuses nr 1 kasutati mõistet „haridusega isik“, mis kordus ka teistes küsimustes. Kool märkis oma vastuses, et ei pea arvestust selle tunnuse alusel. Lisaks märgib Kool, et mõiste „haridusega isik“ ei ole haridusvaldkonna õigusaktides kasutatav ega üheselt määratletud termin. Teabenõudja poolt kasutatud mõiste sisu ei olnud Kooli jaoks üheselt tuvastatav ning sellele vastamiseks oleks tulnud esmalt määratleda, millise haridustasemega või millise tunnusega isikuid teabenõudja silmas peab, sest teabenõudes kesk-, kutse- ja kõrgharidusega isikute määratlemine ja piiritlemine haridusega isikutena ei ole üheselt mõistetav nagu ka see, kuidas on see seotud kooli õppetööga.

Küsimuse nr 5 sõnastus ei puudutanud konkreetse dokumendi või kirjavahetuse olemasolu, vaid eeldas hinnangu andmist sellele, kas Haridus- ja Teadusministeeriumi ning kooli vaheline suhtlus kujutas endast kooli teavitamist vajadusest viia üksikainete mittestatsionaarne õppekorraldus kooskõlla seadusega. Kool leidis, et selline küsimus ei puuduta üksnes olemasoleva dokumenteeritud teabe väljastamist, vaid eeldab ka suhtluse sisulist tõlgendamist ning selle õigusliku tähenduse hindamist, ehk mis konkreetselt vajaks seadusega (sel juhul millise seadusega) kooskõlla viimist, ehk mis ei ole sel juhul kooskõlas kehtiva õigusega.

Kool ei pea arvestust teabenõudja kasutatud tunnuse „haridusega isik“ alusel ning puudub eraldi dokument, register või koondarvestus, millest nähtuks teabenõudja kirjeldatud kategooria isikute üksikainete õppe võimaldamise algusaeg. Sellise vastuse andmine oleks eeldanud erinevate ajalooliste vastuvõtuandmete, õppekorralduslike dokumentide ja praktikate täiendavat läbivaatamist ning võrdlemist, samuti teabenõudja kasutatud mõiste sisustamist. Kool leidis, et sellisel juhul ei ole tegemist üksnes olemasoleva dokumenteeritud teabe

väljastamisega.

Kool kinnitab, et Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatava koolina peab Kool oluliseks igasuguse kooli valduses oleva avaliku ülesande täitmisega seotud teabe kättesaadavuse tagamist, suhtume sellesse teabesse vajaliku hoolsusega, ehk ka meie koduleht on koht, kust võimalik leida asjakohast infot ja kui küsitakse täiendavalt infot eraldi, siis tagamaks selle teabe arusaadav edastamine on ka meie jaoks oluline, et avaliku teabe alla käiv info oleks selgelt käsitletav

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Juurdepääs avalikule teabele

1. Tulenevalt AvTS § 3 lg-st 1 on avalik teave mis tahes viisil või mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on loodud või saadud seaduse või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Seega puudutab teabenõue **asutuses olemas oleva dokumendi või muu teabe (nii paberil kui digitaalkujul) väljastamist.** Teabenõudega võib välja küsida näiteks terve dokumendi sisu või ka üksnes selle väljavõtteid eeldusel, et vastamiseks ei tule luua uut teabe sisu. Kui vastamiseks tuleb luua uus teave või dokument, näiteks küsitakse asutuselt selgitusi või põhjendusi tema tegevuse kohta, on tegemist selgitustaotluse või märgukirjaga, millele vastatakse märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduse alusel. Viimase üle Andmekaitse Inspektsioon järelevalvet ei teosta.

2. Eeltoodust tulenevalt tuleb nii teabenõudjal kui teabevaldajal teha vahet, kas küsitakse konkreetseid dokumente (on tegemist teabenõudega) või eeldab vastamine selgituste andmist (on tegemist selgitustaotlusega). Ehk siis see, kas tegemist on teabenõude või selgitustaotlusega ei olene mitte pöördumise pealkirjast vaid oleneb pöördumise sisust mida küsitakse. Kuna vaide esitaja märkis, et teabenõudja küsimustele on sisuliselt vastamata jäetud, siis palus inspektsioon Koolil selgitada, millena ta vaide esitaja pöördumist, mis oli pealkirjastatud „Teabenõue“, käsitles. Kui käsitles teabenõudena, siis eeldab vastamine kas konkreetsete dokumentide väljastamist või nende väljastamisest keeldumist kui soovitud dokumente ei ole (teabenõude täitmisest keeldumist). Antud juhul ei ole väljastatud ühtegi dokumenti ega keeldutud ka nende väljastamisest. Samas on Kool kinnitanud, et käsitles vaide esitaja pöördumist täies ulatuses teabenõudena.

3. See, et avaliku teabena saab käsitleda ainult teabevaldaja valduses olevat dokumenteeritud ja jäädvustatud teavet, seda on Riigikohus selgitanud asja nr 3-22-2476 punktis 13. Eeltoodud sättes on kohus selgitanud, et *avaliku teabe mõistest nähtub, et avalik teave on „mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave“ (AvTS § 3 lg 1). Teabevaldajal on kohustused konkreetsete dokumentide suhtes (§ 9 lg 2 p-d 1, 2 ja 6). Teabenõue tuleb täita teabenõudja soovitud viisil (§ 17 lg 1). Arvestades avaliku teabe mõiste seotust teabe jäädvustamise ja dokumenteerimisega, hõlmab teabenõudja soovitud viisil teabenõude täitmine nii teabe saamise viisi kui ka vormi, sh teabekandjat. Sellist lähenemist toetab ka AvTS eelnõu seletuskiri (462 SE, Riigikogu IX koosseis), milles on selgitatud, et eelnõu laieneb üksnes olemasolevale jäädvustatud (dokumenteeritud) teabele ning* ***avalik teave peab teabevaldajal jäädvustatult või dokumenteeritult olemas olema*** *(lk-d 19–20).*AvTS § 3 lg 2 lubab avalikule teabele juurdepääsu piirata üksnes juhul kui selleks on seadusest tulenev alus. Juurdepääsupiirangu alused on ära toodud AvTS §-s 35 ja valdkondade eriseadustes.

4. Teabenõue on teabenõudja poolt AvTS-s sätestatud korras teabevaldajale edastatud taotlus teabe saamiseks ning teabenõudja on iga isik, kes esitab teabevaldajale teabenõude AvTS-s sätestatud korras. Juurdepääs teabele võimaldatakse teabevaldaja poolt kas teabenõude täitmisega või teabe avalikustamisega (AvTS §-id 6-8). Kuna teabenõude esitamise õigus

on igaühe õigus, siis ei pea teabenõudja põhjendama, miks ta mingit teavet küsib ning teabevaldajal pole alust seda ka teabenõudjalt nõuda. Erandi teeb sellest AvTS § 14 lg 2 kui teabenõudes soovitakse enda või teiste isikute piiranguga isikuandmeid. Andmekaitse Inspektsiooni hinnangul antud juhul sellist olukorda ei ole, kuna küsitud ei ole teavet ühegi konkreetse isiku kohta.

5. AvTS § 9 lg 2 p-ide 1 ja 7 kohaselt on teabevaldaja teabele juurdepääsu võimaldamisel kohustatud tagama juurdepääsu neile **dokumentidele**, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele teabenõudjal on juurdepääsuõigus ning tagama juurdepääsupiirangutest kinnipidamise.

6. Tulenevalt AvTS § 45 lg 1 p-st 1 teostab Andmekaitse Inspektsioon teabevaldajate üle järelevalvet teabenõuete täitmisel ja teabe avalikustamisel. Andmekaitse Inspektsiooni pädevusse ei kuulu järelevalve teostamine märgukirjale ja selgitustaotlustele vastamise üle.

Advokaadi õigus saada teavet

7. Vaide esitaja on Koolile edastatud teabenõudes märkinud, et vandeadvokaat on pädev saama riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutusest andmeid, tutvuma dokumentidega ning saama neist ärakirju ja väljavõtteid, kui andmete ja dokumentide saamine on vajalik õigusteenuse osutamiseks ega ole advokaadile seadusega keelatud (AdvS § 41 lg 1 p 4). Samuti on vandeadvokaat pädev töötlema lepingu või seaduse alusel saadud muu isiku kui kliendi isikuandmeid, sealhulgas eriliiki isikuandmeid ilma nende isikute nõusolekuta, kui see on vajalik õigusteenuse osutamiseks (AdvS § 41 lg 1 p 4^1).

8. Andmekaitse Inspektsioon eeltooduga üheselt ei nõustu, kuna avaliku teabe seaduse alusel teabe küsimise õigus on igaühe õigus, siis ei ole siin ühelgi teabenõudjal suuremad õigused teabe saamiseks kui teisel teabanõudjal. Ka ei anna eeltoodud viited AdvS-le teabe saamiseks suuremaid õigusi. Tallinna Ringkonnakohus on asjas 3-05-37 sedastanud, *et AdvS § 41 lg 1 punktist 4 ei tulene advokaadile õigust nõuda juurdepääsu teabele, millele juurdepääs on seadusega piiratud.* Tõsi, advokaadil on küll õigus töödelda ka piiranguga isikuandmeid, kui need on talle menetluse käigus teatavaks saanud, kuid see ei anna advokaadile õigust neid asutustelt teabenõude korras nõuda. Käesoleval juhul siiski piiranguga teavet küsitud ei ole. Kuna antud juhul on vaide esitaja esitanud teabenõude AvTS-i alusel, siis on tal samad õigused teabe saamiseks, kui igal teisel teabenõudjal ning vaide esitaja teabenõue tuli lahendada AvTS-i alusel.

Teabenõudele vastamine

9. AvTS § 18 lg 1 sätestab, et teabenõudele tuleb vastata viivituseta kuid, mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul. AvTS § 19 lubab teabenõudele vastamise tähtaega pikendada kuni 15 tööpäevani, kui teabenõuet on vaja täpsustada või on teabe väljaselgitamine aeganõudev. Tähtaja pikendamisest koos põhjendustega tuleb teabenõudjat teavitada 5 tööpäeva jooksul.

10. Kooli selgituste kohaselt registreeriti vaide esitaja teabenõue Kooli dokumendiregistris 26.05.2026. Kuna teabenõudele vastamise tähtaega arvestatakse registreerimisel järgnevast tööpäevast, siis oli teabenõudele vastamise tähtajaks 02.06.2026. Seega ületas Kool teabenõudele vastamise tähtaega ühe päeva võrra, mida Kool on ka ise tunnistanud. Kuna vaide esitamise ajaks oli Kool teabenõudele vastanud ehk siis oli tähtaegselt vastamata jätmise osas rikkumine lõppenud, siis ei ole teabenõudele tähtaegselt vastamata jätmine enam vaide esemeks. Ka ei saaks Andmekaitse Inspektsioon teha Koolile tagantjärgi ettekirjutust, millega kohustada Kooli teabenõudele tähtaegselt vastama.

11. Vaide esitaja leiab vaides, et kuigi formaalselt on teabevaldaja esitanud vastuse, ei sisalda see taotletud teavet. Selle asemel on teabevaldaja piirdunud üldsõnaliste selgituste ja

viidetega õppetöö korraldamisele vastavalt erinevatele kehtivatele nõuetele, vältides sellega sisuliselt teabenõudele vastamist. Seega on faktiliselt tegemist olukorraga, kus soovitud teavet ei ole edastatud, kuigi teabevaldajal lasus vastav kohustus.

12. Vaide esitaja märgib ka vaides, et tulenevalt AvTS §-st 17 tuleb teabenõudele vastata teabenõudja poolt soovitud viisil. Eeltoodu tähendab siiski seda, et teave tuleb väljastada, kas digitaalselt teabenõudes märgitud e-posti aadressile või koopiatena paberkandjal teabenõudja postiaadressile. Eeltoodu ei tähenda seda, et teabevaldaja peaks hakkama teabenõude korral vaide esitaja poolt soovitud kujul dokumente (sh statistikat) koostama, kui statistikat dokumenteeritud asutusel ei ole. Ehk siis asutuse poolt koostatud statistika on küll avalik teave AvTS § 3 lg 1 mõistes, juhul kui see on olemas, aga see ei tähenda seda, et teabenõude korral peaks hakkama seda koostama. Siinkohal peab Andmekaitse Inspektsioon vajalikuks veelkord selgitada, et **teabenõude korras saab küsida asutuse valduses olevatest dokumentidest koopiaid või registritest/andmekogudest väljavõtteid nii nagu need olemas on ning teabenõudja ei saa nõuda enda poolt soovitud kujul dokumentide koostamist.**

13. Vaide esitaja on teabenõude punktides 1 ja 4 soovinud teavet, kas kesk-, kutse- või kõrgharidusega isikutel on võimalik õppima asuda üksikainetes mittestatsionaarses õppes. Sama teavet on ka küsitud järgmise õppeaasta (2026/2027) kohta. Vastuses teabenõudele on Kool selgitanud, et vastuvõttu ja õppetööd korraldatakse vastavalt kehtivatele õigusaktidele ja 2026/2027 õppeaasta vastuvõtt toimub kehtiva vastuvõtukorra alusel. Samas ühtegi dokumenti ei väljastatud ega edastatud ka teavet kust ja kuidas oleksid soovitud dokumendid, mis eeltoodud teavet sisaldavad, leitavad.

14. Siinkohal juhib Andmekaitse Inspektsioon Kooli tähelepanu sellele, et kui Kool luges eeltoodud küsimused teabenõudeks ja vastav kord on Kooli valduses või mujal avalikustatud dokumendides kehtestatud, siis oli Koolil kohustus, kas vastavad dokumendid väljastada või juhatada teabenõudja avalikustatud teabe juurde. Nimelt sätestab AvTS § 22, et kui taotletud teave on avalikustatud kas AvTS-is või muus seaduses sätestatud korras võib teabevaldaja teavet väljastamata teatada sellest teabenõudjale viivitamata, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul, koos andmetega taotletavale teabele juurdepääsu viisi ja koha kohta. Ehk siis kui näiteks Kooli veebilehel on avalikustatud vastuvõtukord, mis sisaldab ka vaide esitaja poolt soovitud teavet**,** tuleb teabenõude vastusena edastada vaide esitajale vastav link, mille kaudu teave on leitav või õpetus, kuidas veebilehelt vastavat teavet leida. Siin ei piisa üldsõnalisest viitest vastavale korrale või et see on Kooli veebilehel avalikustatud, ilma konkreetsete viideteta. Seega ei ole teabenõude punktidele 1 ja 4 vastanud nõuetekohaselt.

15. Teabenõude punktis 2 on vaide esitaja soovinud teavet *mitu haridusega isikut õpib käesoleval õppeaastal üksikainetes mittestatsionaarses õppes*. Vastuses teabenõudele vastas Kool, et ei pea arvestust teabenõudes kasutatud tunnusega „haridusega isik“ alusel ega koosta selle põhjal eraldi statistilisi ülevaateid.

16. Eeltoodust saab inspektsioon aru selliselt, et Koolil ei ole vaide esitaja poolt soovitud statistilisi andmeid. Juhul kui see on nii, siis oli Koolil kohustus teabenõude täitmisest keelduda AvTS § 23 lg 1 p 2 alusel põhjusel, et Koolil puudub vastav statistika. Juhul, kui aga Koolile ei olnud arusaadav, mida vaide esitaja pidas silmas „haridusega isiku“ all, siis tulenevalt AvTS § 15 lg 4, oli Koolil kohustus võtta teabenõudjaga viivitamata ühendust ja selgitada välja, millist teavet vaide esitaja soovis.

17. Siinkohal juhib Andmekaitse Inspektsioon ka vaide esitaja tähelepanu sellele, et teabevaldaja vastab teabenõudele nii nagu ta sellest aru saab. Seega tuleb ka teabenõudes võimalikult täpselt välja tuua, millise**i**d dokumente soovitakse. Mida täpsem on teabenõue, seda lihtsam on teabevaldajal ka teabenõuet täita.

18. Teabenõude punktis 3 soovis vaide esitaja teada, *mis õppeaastast alates on koolis võimalik haridusega isikutel õppima asuda üksikainetes mittestatsionaarses õppes*. Inspektsioonile arusaadavalt soovis vaide esitaja siin konkreetset aastaarvu, mitte aga õigusakte ega vastuvõtukorda, millele Kool oma vastuses viitas.

19. Vastuses inspektsiooni järelepärimisele selgitas Kool, *et ei pea arvestust teabenõudja kasutatud tunnuse „haridusega isik" alusel ning puudub eraldi dokument, register või koondarvestus, millest nähtuks teabenõudja kirjeldatud kategooria isikute üksikainete õppe võimaldamise algusaeg. Sellise vastuse andmine oleks eeldanud erinevate ajalooliste vastuvõtuandmete, õppekorralduslike dokumentide ja praktikate täiendavat läbivaatamist ning võrdlemist, samuti teabenõudja kasutatud mõiste sisustamist*. Kool leidis, et sellisel juhul ei ole tegemist üksnes olemasoleva dokumenteeritud teabe väljastamisega.

20. Kui Kool leidis, et tal ei ole küsitud teavet dokumenteeritud kujul, siis oli Koolil võimalus kas keelduda teabenõude täitmisest või lugeda pöördumine selgitustaotluseks, kuna Kooli hinnangul nõuab vaide esitaja küsimusele vastamine teabe analüüsimist. Mis aga puudutab Kooli seisukohta, et Kool ei pea arvestust tunnuse „haridusega isik„ alusel, siis inspektsioon juhib siin Kooli tähelepanu sellele, et vaide esitaja on teabenõude punktis 1 selgitanud, mida on peetud silmas „haridusega isik" all. Seega pidi olema Koolile arusaadav, mida eeltoodud termini all silmas on peetud ning asjakohane ei ole Kooli selgitus, et Kool *ei pea arvestust teabenõudja kasutatud tunnuse „haridusega isik" alusel.*

21. Teabenõude punktis 5 palus vaide esitaja selgitada, kas Haridus- ja Teadusministeerium on Kooli teavitanud vajadusest viia üksikainete mittestatsionaarne õppekorraldus kooskõlla seadusega. Kui Kool oma vastuses inspektsiooni järelepärimisele selgitas, et käsitles kogu vaide esitaja 25.05.2026 pöördumist teabenõudena, on eeltoodud küsimuse puhul tegemist siiski selgitustaotlusega, kui Koolil pole sellele küsimusele võimalik vastata „jah" „ei „ vormis, vaid vastamine eeldab selgituste andmist.

22. Loomulikult ei ole keelatud ka selgitustaotlustele vastata teabenõudele vastamise tähtaja jooksul ning samuti ei ole keelatud teabenõudele vastamisel anda täiendavaid selgitusi. Samas tuleb aga punktide osas, mis on käsitletavad teabenõudena, kas soovitud teave/dokument väljastada, juhatada teabenõudja avalikustatud teabe juurde või kui teavet soovitud kujul ei ole**,** siis keelduda teabenõude täitmisest viidates konkreetsele keeldumise alusele ning põhjendada keeldumist. Pelgalt üldiste selgituste andmisega ei saa lugeda teabenõuet nõuetekohaselt täidetuks. Kuna teabenõude punktides 2 ja 3 selgitas Kool, et ei pea vaide esitaja poolt soovitud teabe osas arvestust, siis ei ole inspektsioonile edastatud vastuses asjakohane väide, et Kool ei ole keeldunud teabenõude täitmisest. Kui, soovitud teavet ei ole ja seda ei saa teabenõude korras väljastada, on oma olemuselt tegemist teabenõude täitmisest keeldumisega.

23. Eeltoodust tulenevalt tuleb Koolil vaide esitaja 25.05.2026 teabenõue uuesti läbi vaadata ja kas väljastada soovitud teave, kui see on dokumenteeritud kujul olemas (on võimalik väljastada dokument või väljavõte dokumendist), juhatada vaide esitaja avalikustatud teabe juurde või keelduda teabenõude täitmisest kui soovitud kujul dokumenteeritud teavet ei ole. Kui Kool loeb mõne küsimuse selgitustaotluseks (kui vastamine eeldab selgituste andmist), siis keelduda teabenõude täitmisest viidates konkreetsele keeldumise alusele ja põhjendada keeldumist. Samuti tuleb nõuetekohaselt keelduda teabenõude täitmisest juhul kui Koolil mõnes teabenõude punktis soovitud teavet ei ole.

/allkirjastatud digitaalselt/
Elve Adamson
jurist
peadirektori volitusel